

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 7 дугаар сарын 2-ны
өдөр

Улаанбаатар хот

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ТУХАЙ

/Шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь галын аюулгүй байдлыг хангах талаар аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэний эрх, үүрэг, тэдгээрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Галын аюулгүй байдлын тухай хууль тогтоомж

2.1.Галын аюулгүй байдлын тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль, захиргааны хэм хэмжээний актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

3.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1.“гал түймэр” гэж гал хараа хяналтаас гарч, хүний амь нас, эрүүл мэнд, хувь хүн, хуулийн этгээдийн эд хөрөнгө, байгаль орчин, нийгэмд хохирол учруулахыг;

3.1.2.“гал түймэр унтраах” гэж гал түймрийн үед хүний амь насыг аврах, гал түймрийг унтраахын тулд тодорхой хүн хүч, техник хэрэгслээр тохирсон арга, хэлбэрийг ашиглан гүйцэтгэх үйл ажиллагааг;

3.1.3.“гал түймэр унтраах удирдагч” гэж гал түймэр унтраах үйл ажиллагааг газар дээр нь удирдан зохион байгуулах гал түймэртэй тэмцэх мэргэжлийн алба хаагчийг;

3.1.4.“галын аюулгүй байдал” гэж учирч болзошгүй гал түймрийн аюулаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, байгаль орчин болон нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалсан байдлыг;

3.1.5.“гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмж” гэж барилга байгууламж дахь гал түймрийг илрүүлэх, мэдээлэх, унтраах автомат тоног төхөөрөмж, утаа зайлуулах систем, гал унтраах усан хангамж, хүн нэг бүрийн болон нийтийн тусгай аврах хэрэгслийг;

3.1.6.“галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичиг” гэж галын аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотой дүрэм, журам, заавар, норм, стандартыг;

3.1.7.“гал түймрийн аюултай нөхцөл байдал” гэж гал түймэр гарсан тохиолдолд хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд шууд аюул учруулах нөхцөл бүрдсэнийг;

3.1.8.“гал түймэр гарсан тухай акт” гэж гал түймрийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд хохирол учирсан болохыг нотолсон баримт бичгийг;

3.1.9.“гал түймэр гарсан тухай тэмдэглэл” гэж гал түймрийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд хохирол учраагүй болохыг тодорхойлсон баримт бичгийг;

3.1.10.“гал түймрийн аюулын үнэлгээ” гэж барилга байгууламжийн ангилал, зураг төсөл, хийц, бүтээц, үйлдвэрлэлийн технологи, гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмжийн зориулалт, ашиглалт нь норм, нормативын шаардлагад нийцэж байгаа эсэх, гал түймрээс учирч болзошгүй хохирлын хэмжээг тодорхойлж үнэлэхийг;

3.1.11.“гал түймрээс хамгаалах үйлчилгээ” гэж гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдлыг хангах, гал түймрээс хамгаалах нэмэлт арга хэмжээ авах, гал түймэртэй тэмцэх хэсэг, гал түймэртэй тэмцэх гэрээт анги, хяналтын нэгж ажиллуулахыг;

3.1.12.“галын аюултай бүтээгдэхүүн” гэж галын эх үүсвэрээс болон химийн урвалын үйлчлэлээр хялбар авалцан асах, хорт хий, утаа ялгаруулах, тэсэрч дэлбэрэх аюултай бодис, материалыг;

3.1.13.“томилгоот бүрэлдэхүүн” гэж гал түймэр унтраах зориулалтын автомашин, багаж хэрэгсэлтэйгээр 24 цагаар үүрэг гүйцэтгэх гал түймэр унтраах аврах ангийн салааны захирагч, тасгийн захирагч, галын автомашины жолооч, гал сөнөөгч, дуудлага хүлээн авагч зэрэг мэргэжлийн алба хаагчдыг;

3.1.14.“объектын гал түймэр” гэж бүх төрлийн өмчийн хэлбэрийн барилга байгууламж, эд хөрөнгө, тоног төхөөрөмжид гарсан гал түймрийг;

3.1.15.“ой, хээрийн гал түймэр” гэж ой болон хээрийн бүсэд шатамхай ургамлаар дамжин гал хяналтгүй тархахыг.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ТАЛААР ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН АСУУДАЛ

ЭРХЭЛСЭН ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГЫН ЧИГ ҮҮРЭГ, ТОГТОЛЦОО

4 дүгээр зүйл.Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын үндсэн чиг үүрэг

4.1.Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараах үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

4.1.1.объектын болон ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, авран хамгаалах, унтраах ажлыг нэгдсэн удирдлага, бодлого, зохион байгуулалтаар хангах, гал түймрийн улсын хяналтыг хэрэгжүүлэх;

4.1.2.холбогдох хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийн хэрэгжилтэд тавих улсын хяналтыг зохион байгуулах;

4.1.3.гал түймрийн мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, гал түймрийн шалтгаан, нөхцөлийг судлах, судалгаа, шинжилгээ хийх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлийг тогтоох;

4.1.4.галын аюулгүйн инженер-техникийн мэргэжлийн ажилтныг тасралтгүй бэлтгэх, мэргэшүүлэх, алба хаагчийг давтан сургах, гал унтраах спортоор хичээллүүлэх асуудлыг зохион байгуулах;

4.1.5.хууль тогтоомжид заасан галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийг холбогдох байгууллагатай хамтран боловсруулж, мөрдүүлэх;

4.1.6.гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, авран хамгаалах, унтраах, гал түймрийн улсын хяналтыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны улсын стандартыг батлуулан мөрдүүлэх;

4.1.7.гал түймрээс хамгаалах зориулалт бүхий техник, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, бодис, материал үйлдвэрлэх, угсрах, ашиглах, борлуулах болон гал түймрээс хамгаалах чиглэлээр сургалт явуулах эрх бүхий байгууллага, аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаа галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийн шаардлагад нийцэж байгаа эсэхэд санал, дүгнэлт гаргаж, тухайн үйл ажиллагааг эрхлэх зөвшөөрөл олгосон эрх бүхий байгууллагад мэдэгдэх.

5 дугаар зүйл.Гал түймрийн улсын хяналт

5.1.Гал түймрийн улсын хяналтыг хяналтын тухай хууль тогтоомжийн дагуу онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хэрэгжүүлнэ.

5.2.Галын аюулгүй байдлын үндсэн дүрэм болон гал түймрийн улсын хяналтын дүрмийг Засгийн газар батална.

5.3.Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга гал түймрийн улсын хяналтын ерөнхий байцаагч байх бөгөөд улсын ахлах байцаагч, байцаагчийг томилж, чөлөөлнө.

5.4.Гал түймрийн шалтгаан, нөхцөлийг тогтоох явцад гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 172.4-т заасны дагуу хойшлуулшгүй ажиллагаа явуулна.

5.5.Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм,

нормативын баримт бичиг болон итгэмжлэгдсэн лабораторийн дүгнэлтэд үндэслэн шийдвэр гаргана.

5.6.Хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу гаргасан гал түймрийн улсын хяналтын байцаагчийн шийдвэрийг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага, албан тушаалтан биелүүлэх үүрэгтэй.

6 дугаар зүйл.Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагчийн бүрэн эрх

6.1.Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч хяналтын тухай хууль тогтоомжид заасан бүрэн эрхээс гадна дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

6.1.1.барилга байгууламжийн байршлыг тогтоох ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд ажиллаж мэргэжлийн дүгнэлт гаргах;

6.1.2.барилга байгууламжийн зураг төсөл галын аюулгүй байдлыг хангасан эсэх талаар гаргасан дүгнэлт болон магадлалд хяналт хийж шийдвэр гаргах;

6.1.3.барилга байгууламжийг барих, ашиглах явцад галын аюулгүй байдлын шаардлагыг хангасан эсэхэд хяналт тавьж, дүгнэлт гаргах;

6.1.4.барилга байгууламжийг ашиглалтад авах улсын комиссын бүрэлдэхүүнд оролцох, хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд санал, дүгнэлт гаргах;

6.1.5.гал түймрийн аюултай нөхцөл бий болсон, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийн шаардлагыг ноцтой зөрчсөн үед хяналтын тухай хууль тогтоомжийн дагуу аж ахуйн үйл ажиллагааг түр зогсоох арга хэмжээ авч, хэрэгжүүлэх;

6.1.6.аж ахуйн нэгж, байгууллагын барилга байгууламжид шууд, тусгай хамгаалалттай объектод урьдчилан мэдэгдэж, орон сууцанд иргэний хүсэлт, мэдээллийн үндсэн дээр нэвтрэн орж, галын аюулгүй байдлын болон галын техникийн үзлэг хийх, илэрсэн зөрчлийг арилгах тухай албан шаардлага, мэдэгдэл бичих, биелэлтэд хяналт тавих;

6.1.7.гал түймэр гарсан тохиолдолд Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 172 дугаар зүйлд заасан эрх хэмжээний хүрээнд хойшлуулшгүй арга хэмжээ авч гал түймэр гарсан тухай акт тогтоох, эсхүл гал түймэр гарсан тухай тэмдэглэл хөтлөх;

6.1.8.хууль тогтоомжид заасан бусад бүрэн эрх.

7 дугаар зүйл.Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа

7.1.Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, сургалт, сурталчилгаа явуулах чиг үүргийг аймаг, нийслэлийн онцгой байдлын байгууллага төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн оролцоотойгоор хэрэгжүүлнэ.

7.2.Онцгой байдлын байгууллага гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг батлагдсан хөтөлбөр, төлөвлөгөөний хүрээнд зохион байгуулна.

7.3.Хэвлэл мэдээллийн байгууллага гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сэрэмжлүүлэг, мэдээлэл, мэргэжлийн зөвлөгөөг олон нийтэд үнэ төлбөргүй хүргэнэ.

7.4.Гал түймрээс урьчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны зардлыг улсын болон орон нутгийн төсөв, олон улсын байгууллага, төсөл, хөтөлбөрийн санхүүжилтээр шийдвэрлэнэ.

7.5.Боловсролын салбарт хэрэгжүүлэх гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний хөтөлбөр, төлөвлөгөөг боловсролын болон онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран баталж, хэрэгжүүлнэ.

8 дугаар зүйл.Гал түймэр унтраах үйл ажиллагааны тогтолцоо

8.1.Гал түймэр унтраах үйл ажиллагаанд холбогдох хууль тогтоомж болон онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан гал түймэр унтраах дүрмийг удирдлага болгоно.

8.2.Дипломат төлөөлөгчийн газарт гарсан гал түймрийг унтраах ажлыг түүний тэргүүн, хэргийг хамаарагчийн албан ёсны зөвшөөрлийн дагуу онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага гүйцэтгэнэ.

8.3.Гал түймэр унтраах үүрэг бүхий онцгой байдлын байгууллагын нэгжийг техникийн хүчин чадлын хувьд нэг, хоёр, гурав, дөрөвдүгээр зэрэглэлийн гал түймэр унтраах аврах анги гэж ангилна. Гал түймэр унтраах аврах ангийн зэрэглэл, техник, тоног төхөөрөмж, барилга байгууламж, бүтцийг Стандартчиллын Үндэсний зөвлөлийн тогтоолоор батална.

8.4.Гал түймэр унтраах аврах анги нь үйл ажиллагаа явуулах зориулалтын байр, албаны бэлтгэл, бэлэн байдлыг хангах, бие бүрэлдэхүүний сэтгэл зүйн болон бие бялдарын тэсвэр хатуужлыг хөгжүүлэх, гал унтраах дасгал сургуулилт явуулах тусгай байгууламж бүхий эзэмшил газартай байна.

8.5.Онцгой байдлын байгууллагын гал түймэртэй тэмцэх чиг үүрэг бүхий анги, нэгжийн удирдах албан тушаалтан /захирагч/ нь галын аюулгүй байдлын чиглэлээр дээд боловсролтой, мэргэшсэн алба хаагч байна.

8.6.Гал түймэр унтраах удирдагч нь гал түймэр унтраах үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах бөгөөд бие бүрэлдэхүүний болон техникийн аюулгүй байдлыг хариуцна.

8.7.Гал түймэр унтраах хүн хүч, техник хэрэгсэл нь гал түймэр унтраах удирдагчид захирагдана.

8.8.Гал түймэр унтраах удирдагч нь гал түймэр гарсан объектын байршлын зураг, онцлог, агуулж байгаа бодис, материалын талаар мэдээлэл авах, хойшлуулшгүй тохиолдолд засаг захиргааны харьяалал, өмчийн хэлбэрийг үл харгалзан аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэний тээвэр, холбооны хэрэгсэл болон хүн хүчийг дайчлах, ашиглах эрхтэй.

8.9.Бэлтгэл, бэлэн байдлыг хангах, гал түймэр унтраахад усны аливаа эх үүсвэрийг өмчийн хэлбэр үл харгалзан үнэ төлбөргүй ашиглана.

8.10.Энэ хуулийн 8.8-д заасан дайчилгааны зардал, гал түймэр унтраах ажиллагааны явцад хөндлөнгийн аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэнд учруулсан хохирлыг төр хариуцна.

8.11.Хил дамнасан ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажлыг Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу гадаад улсын холбогдох байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

9 дүгээр зүйл. Гал түймэр унтраах үйл ажиллагааны зохион байгуулалт

9.1. Гал түймэр унтраах аврах ангийн томилгоот ээлжийн бүрэлдэхүүн гал түймрийн дуудлагаар гарч, тусгай дуут болон гэрлэн дохио хэрэглэн замын хөдөлгөөнд оролцох үед замын хөдөлгөөнд оролцогч зам тавьж өгөх үүрэгтэй бөгөөд замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хөдөлгөөнөө саадгүй үргэлжлүүлэх бололцоогоор хангана.

9.2. Гал түймэр унтраах үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах үед гал түймэр унтраах удирдагчийн гаргасан шийдвэрийг үл биелүүлэх, анги, нэгжийн бүрэлдэхүүнийг үүргээ биелүүлэхэд албан тушаалтан, иргэн хөндлөнгөөс саад учруулахыг хориглоно.

9.3. Хуульд өөрөөр заагаагүй бол олон нийтийг хамарсан үймээн, жагсаал, цуглааныг зогсоох болон үндсэн чиг үүрэгт нь үл хамаарах ажил, үүрэг гүйцэтгүүлэх зорилгоор гал түймэр унтраах зориулалтын техник, хүн хүчийг дайчлахыг хориглоно.

9.4. Гал түймэр унтраах үед иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эд хөрөнгийг гадны халдлагаас хамгаалах, замын хөдөлгөөнийг зохицуулах зорилгоор шаардлагатай тохиолдолд цагдаагийн байгууллага хамгаалалт зохион байгуулна.

9.5. Аймаг, нийслэлийн онцгой байдлын газар, хэлтсийн дарга нь онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх, ангийн дотоод үйл ажиллагааг хянах, сургалт явуулах, гал түймэртэй тэмцэх бэлтгэл, бэлэн байдлыг хангаж, удирдан зохион байгуулна.

10 дугаар зүйл. Гал түймэртэй тэмцэх нэгж

10.1. Гал түймэртэй тэмцэх нэгж нь объектын болон ой, хээрийн гал түймэртэй тэмцэх үйл ажиллагааг гал түймэр унтраах дүрмийн хүрээнд зохион байгуулна.

10.2. Гал түймэртэй тэмцэх нэгж нь дараах төрөлтэй байна:

10.2.1. гал түймэр унтраах аврах анги;

10.2.2. гал түймэртэй тэмцэх гэрээт анги;

10.2.3. гал түймэртэй тэмцэх хэсэг;

10.2.4. гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсэг.

10.3. Гал түймэр унтраах аврах ангийг улсын төсвөөс, гал түймэртэй тэмцэх гэрээт ангийг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагатай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр улсын төсвөөс, гал түймэртэй тэмцэх хэсгийг тухайн иргэн, байгууллага, гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийг тухайн орон нутгийн төсвөөс тус тус санхүүжүүлнэ.

10.4. Гал түймэртэй тэмцэх гэрээт анги, гал түймэртэй тэмцэх хэсэг ажиллуулах журмыг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага батална.

11 дүгээр зүйл. Гал түймэр унтраах аврах анги

11.1.Гал түймэр унтраах аврах анги улсын хэмжээнд өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллагын өмч хөрөнгийг гал түймрийн аюулаас авран хамгаалах, гал түймэр унтраах үйл ажиллагааг зохион байгуулах нэгдсэн удирдлагатай онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн байгууллагын үндсэн нэгж мөн.

11.2.Гал түймэр унтраах аврах анги гал түймэр унтраах болон ослоос аврах зориулалтын тусгай техник, тоног төхөөрөмжтэй, гал түймэр унтраах, анхны тусламж үзүүлэх, аврах чиг үүрэгтэй томилгоот бүрэлдэхүүн бүхий нэгж мөн.

12 дугаар зүйл.Гал түймэртэй тэмцэх гэрээт анги

12.1.Гал түймэртэй тэмцэх гэрээт анги онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн байгууллагын орон тооны үндсэн нэгж бөгөөд төрөөс санхүүжиж, тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын нутаг дэвсгэрт гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, авран хамгаалах, гал түймрийг унтраах үндсэн чиг үүрэгтэй ажиллана.

12.2.Гал түймэртэй тэмцэх гэрээт анги ажиллуулсантай холбогдон гарах зардлыг тухайн гэрээлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага гэрээний дагуу улсын төсөвт шилжүүлнэ.

12.3.Гал түймэр унтраах үйл ажиллагаанд нэмэлт хүн хүч, техник шаардлагатай тохиолдолд гал түймэртэй тэмцэх гэрээт ангийг дуудлагаар ажиллуулж болно.

12.4.Гал түймэртэй тэмцэх гэрээт ангийн алба хаагч онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн байгууллагын үндсэн алба хаагч байх бөгөөд Гамшгаас хамгаалах тухай хуульд заасан албан хаагчийн эрх, үүргийг хэрэгжүүлж, дүрэмт хувцас, бусад баталгаагаар хангагдана.

12.5.Гал түймэртэй тэмцэх гэрээт ангид алба хаагч ажиллуулах журам, гэрээний загвар, нэг алба хаагчид ногдох зардлын хэмжээг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

12.6.Гал түймэртэй тэмцэх гэрээт ангийн холбогдох алба хаагчид түүний мэргэжил, дадлага, туршлага болон ажлын зайлшгүй шаардлагыг харгалзан энэ хуулийн 5.3-т заасны дагуу улсын байцаагчийн эрх олгож болно.

13 дугаар зүйл.Гал түймэртэй тэмцэх хэсэг

13.1.Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага өөрийн болон бусдын өмч хөрөнгийг гал түймрийн аюулаас хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор гал түймэртэй тэмцэх хэсэгтэй байж болно.

13.2.Гал түймэртэй тэмцэх хэсэг тогтоосон нутаг дэвсгэр, аж ахуйн нэгжийн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулах бөгөөд уг хэсгийн ажиллах журмыг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага боловсруулж, батална.

13.3.Гал түймэртэй тэмцэх хэсэг тогтоосон нутаг дэвсгэр, аж ахуйн нэгжийн хүрээнд гарсан гал түймрийг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад мэдэгдэх үүрэгтэй.

14 дүгээр зүйл.Гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсэг

14.1.Гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсэг орон нутгийн засаг захиргааны санаачилгаар сайн дурын

үндсэн дээр нэгдэж, объектын болон ой, хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, гал түймрийг унтраах чиг үүргийг орон нутгийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх зорилгоор хязгаарлагдмал хүрээнд зохион байгуулагдана.

14.2.Гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийн ажилтан гал түймэр унтраах чиг үүргээ гүйцэтгэж яваад эрүүл мэнд нь хохирсон, амь насаа алдсан тохиолдолд онцгой байдлын алба хаагчийн нэгэн адил тэтгэвэр, тэтгэмж олгоно.

14.3.Гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийн ажилтанд тэтгэвэр, тэтгэмж олгох журмыг Засгийн газар батална.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ТАЛААР НУТГИЙН ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГА, ИРГЭН, АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

15 дугаар зүйл. Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын үүрэг

15.1.Галын аюулгүй байдлыг хангах талаар аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга дараах үүрэг хүлээнэ:

15.1.1.холбогдох хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичиг болон иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, дээд шатны байгууллагын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх;

15.1.2.хот, суурин газрын төлөвлөлт, газар олголтод гал түймрийн улсын хяналтыг хэрэгжүүлэх байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэх;

15.1.3.гал түймэртэй тэмцэх, гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх талаар нутаг дэвсгэртээ сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах;

15.1.4.нутаг дэвсгэртээ гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсэг ажиллуулах зардлыг жил бүрийн орон нутгийн төсөвт тусган шийдвэрлүүлэх;

15.1.5.гал түймэр унтраах аврах анги, гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулах нөхцөлөөр хангах;

15.1.6.ой, хээрийн гал түймэр гарсан үед бүрэн эрхийн хүрээнд хүн хүч, техник хэрэгслийг дайчлан тухайн гал түймрийг унтраах ажлыг шуурхай зохион байгуулах, ажлын явцыг холбогдох байгууллагад шуурхай мэдээлэх;

15.1.7.ой, хээрийн гал түймрийн эрсдэл өндөртэй газарт түймэр тархахаас урьдчилан сэргийлэх зурвас шинээр байгуулах, зурвасыг сэргээх төсөв, төлөвлөгөөг аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлэн, батлуулж, хэрэгжүүлэх;

15.1.8.гал түймэрт дайчлагдах хүн хүч, техник хэрэгслийн тоо хэмжээг тодорхой тогтоосны үндсэн дээр ой, хээрийн гал түймрийг унтраах багаж, техник хэрэгслээр хангах.

16 дугаар зүйл.Галын аюулгүй байдлыг хангах талаарх иргэний эрх, үүрэг

16.1.Галын аюулгүй байдлыг хангах талаар Монгол Улсын иргэн болон гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн дараах эрх эдэлнэ:

16.1.1.гал түймэр гарсан үед амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөө хамгаалуулах, гал түймрийн шалтгаан, нөхцөлийг тогтооход биечлэн оролцох;

16.1.2.гал түймэртэй холбогдолтой үнэн зөв мэдээлэл авах;

16.1.3.холбогдох хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийг зөрчсөн этгээдэд хариуцлага хүлээлгэхийг холбогдох байгууллагаас шаардах;

16.1.4.гал түймрийн эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор гал түймрийн даатгалд даатгуулах;

16.1.5.амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөө болзошгүй гал түймрийн аюулаас хамгаалах, аюулгүй амьдрах арга ухаанд суралцах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагад хандаж, эд хөрөнгөд шалгалт хийлгэх, сургалт, зөвлөгөө авах;

16.1.6.гал түймрийн улмаас өөрийн өмчид учирсан хохирлын хэмжээг эрх бүхий үнэлгээний байгууллагаар тогтоолгох;

16.1.7.гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсэгт ажиллах;

16.1.8.холбогдох хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийн шаардлагыг зөрчсөн болон гал түймрийн улсын хяналт, гал түймэр унтраах үйл ажиллагааны талаарх санал, гомдлоо онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, эсхүл хөндлөнгийн дүгнэлт гаргах эрх бүхий бусад байгууллагад гаргах.

16.2.Галын аюулгүй байдлыг хангах талаар Монгол Улсын иргэн болон гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн дараах үүрэг хүлээнэ:

16.2.1.ахуйн галын аюулгүй байдлыг бүрэн хангаж, холбогдох хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийн шаардлагыг сахин биелүүлэх;

16.2.2.гал түймэр гарч байгаа тохиолдолд онцгой байдлын байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх;

16.2.3.гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, авран хамгаалах, унтраах үйл ажиллагаанд бололцоотой дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх;

16.2.4.гал түймэр гарч болзошгүй зөрчил, дутагдлыг холбогдох байгууллагад шуурхай мэдээлэх;

16.2.5.ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд оролцох.

17 дугаар зүйл.Галын аюулгүй байдлыг хангах талаар аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг

17.1.Галын аюулгүй байдлыг хангах талаар аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага дараах эрх эдэлнэ:

17.1.1.галын аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор холбогдох төрийн болон төрийн бус байгууллага, хуулийн этгээдээс арга зүйн туслалцаа, зааварчилгаа, зөвлөгөө авах;

17.1.2.гал түймрийн аюулаас хамгаалах зорилгоор гал түймэр унтраах нэгж, улсын байцаагчийг ажиллуулах;

17.1.3.холбогдох хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийн шаардлагыг зөрчсөн болон гал түймрийн улсын хяналт, гал түймэр унтраах үйл ажиллагааны талаарх санал, гомдлыг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, эсхүл хөндлөнгийн дүгнэлт гаргах эрх бүхий бусад байгууллагад гаргах.

17.2.Галын аюулгүй байдлыг хангах талаар аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага дараах үүрэг хүлээнэ:

17.2.1.холбогдох хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийн шаардлагыг биелүүлэх, галын аюулгүй байдлыг хариуцсан албан тушаалтныг томилох;

17.2.2.тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын галын аюулгүй байдлыг хариуцан хангах, шаардагдах зардлыг жил бүрийн төсөвт тусгах;

17.2.3.барилга байгууламжийг шинээр барих, өргөтгөх, хийц, бүтээц, зориулалтыг өөрчлөх, гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмж суурилуулах, цахилгааны эх үүсвэрийн шугам сүлжээг шинэчлэхдээ эрх бүхий хуулийн этгээдээр галын аюулгүй байдлын магадлал хийлгэсэн зураг төслийг баримтлах;

17.2.4.ажилтан, алба хаагчийг гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, авран хамгаалах, гал түймэр унтраах арга ажиллагаанд сургах, мэдлэгийг нь дээшлүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх;

17.2.5.гал түймэр унтраах үйл ажиллагаанд шуурхай дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх;

17.2.6.гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмж, анхан шатны багаж хэрэгсэл, бодис, материал зэрэгт техникийн үйлчилгээ хийж, ашиглалтын бэлэн байдлыг бүрэн хангах;

17.2.7.барилга байгууламж, үйлдвэрийн технологид хэрэглэх бодис, материалын гал түймрийн аюулын зэрэглэлийг итгэмжлэгдсэн лабораториор баталгаажуулах;

17.2.8.гал түймрийн улмаас аж ахуйн нэгж, байгууллагад учирсан хохирлын хэмжээг эрх бүхий үнэлгээний байгууллагаар тогтоолгох;

17.2.9.гал түймрийн аюулын үнэлгээг энэ хуулийн 18.5, 18.6, 18.7, 18.8-д заасны дагуу хийлгэх;

17.2.10.галын аюулгүй байдлын дүрэм, гал түймэр унтраах шуурхай төлөвлөгөөг боловсруулж, эрх бүхий этгээдээр баталгаажуулах;

17.2.11.галын аюулгүй байдлыг хангах талаар байгууллагын хэмжээнд галын сайн дурын бүлгэм ажиллуулах.

17.3.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын барилга байгууламж, объект бүр нь галын аюулгүй байдал, гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмжийн техникийн үйлчилгээ, хяналтын бүртгэлтэй байна.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА

18 дугаар зүйл.Галын аюулгүй байдлыг хангах үндэслэл

18.1.Хот, тосгоны ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах, шинэчлэх, өөрчлөх, барилга байгууламжийг шинээр барих, өргөтгөх, ашиглах, үйлдвэрийн технологийн горимыг өөрчлөхөд холбогдох хууль тогтоомж, галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийг мөрдөнө.

18.2.Хот, тосгоны ерөнхий төлөвлөгөөнд 10000-аас дээш хүн ам төвлөрсөн суурин газарт гурван километрийн радиуст, эсхүл 4000 хүн ам тутамд гал түймэр унтраах аврах анги, алслагдсан суурин газарт 2000 хүн ам тутамд гал түймэр унтраах аврах анги, эсхүл гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсэг үйлчилж байхаар тусгана.

18.3.Барилга байгууламж, гэр хорооллыг гал түймэр унтраах автомашин чөлөөтэй хүрэлцэн очих зам, байрлах тусгайлсан талбайтай, гал түймэр унтраах үед ашиглах усан хангамжтай байхаар төлөвлөнө.

18.4.Барилга байгууламжийг гал түймрийн эрсдэлээр нь гал түймрийн онц аюултай, гал түймрийн аюултай нэг, хоёр, гуравдугаар зэрэгт хуваана. Гал түймрийн эрсдэлийн зэргийг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн, барилга байгууламжийн жагсаалтыг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга батална.

18.5.Барилга байгууламж болон үйлдвэрлэлийн технологийн үйл ажиллагаа, галын аюултай бүтээгдэхүүн, тоног төхөөрөмж, гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдалд гал түймрийн аюулын үнэлгээ хийлгэнэ.

18.6.Гал түймрийн онц аюултай болон гал түймрийн аюултай нэг, хоёрдугаар зэргийн барилга байгууламж нь заавал, бусад аж ахуй нэгж, байгууллага нь сайн дурын үндсэн дээр гал түймрийн аюулын үнэлгээ хийлгэнэ.

18.7.Гал түймрийн аюулын үнэлгээ хийх журмыг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

18.8.Дараах шаардлага хангасан аж ахуйн нэгж, байгууллагад гал түймрийн аюулын үнэлгээ хийх эрхийг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага олгоно:

18.8.1.үнэлгээний багийн бүрэлдэхүүний гуравны хоёроос доошгүй нь галын аюулгүйн техникийн зөвлөх болон мэргэшсэн инженер байх;

18.8.2.хэмжилт, судалгааны багаж, хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжтэй байх;

18.8.3.онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан гал түймрийн аюулын үнэлгээ хийх арга зүйтэй байх;

18.8.4.гал түймрийн аюулын үнэлгээ хийх мэдээллийн сантай байх.

18.9.Барилга байгууламжийг гал түймрээс хамгаалах үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдийг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага бүртгэнэ.

18.10.Гал түймрийн хохирлын даатгалын харилцааг даатгалын хуулиар зохицуулна.

19 дүгээр зүйл.Галын аюулгүй байдлыг хангах талаар тавих нийтлэг шаардлага

19.1.Барилга байгууламжийн хийц, бүтээцийн шийдэл нь гал түймэр гарсан тохиолдолд хүн амын аюулгүй байдлыг хангахуйц, гал түймрийг бага хохиролтойгоор унтраах бололцоог хангасан байна.

19.2.Гал түймрийн аюултай болон тэсэрч дэлбэрэх бодис, материал үйлдвэрлэх, хадгалах /газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулах, шатахуун болон шатах хий түгээх станц зэрэг/, ашиглах, тээвэрлэх зөвшөөрлийг олгох эрх бүхий төрийн захиргааны байгууллага нь онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн байгууллагын галын аюулгүй байдлын дүгнэлтийг үндэслэнэ.

19.3.Барилга байгууламж, тээврийн хэрэгсэл гал түймэр унтраах анхан шатны багаж, хэрэгслээр хангагдсан байна. Анхан шатны багаж, хэрэгслийг өөр зориулалтаар ашиглахыг хориглоно.

19.4.Барилга байгууламж галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичигт заасан гал түймрээс хамгаалах автомат тоног төхөөрөмжтэй байна.

19.5.Аж ахуйн нэгж, байгууллага гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдлыг хангаж, ажилтнаа сургаж, дадлагажуулсан байна.

19.6.Барилга байгууламжийн зураг төслийн шийдэл хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичигт тусгагдаагүй тохиолдолд хэрэгжүүлэх арга хэмжээг барилгын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран шийдвэрлэнэ.

19.7.Барилгын материал, хийц, бүтээц галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичигт заасан гал тэсвэржилтийн зэргийг хангасан, итгэмжлэгдсэн лабораториос олгосон гал түймрийн аюулын ангиллын гэрчилгээтэй байна.

19.8.Зориулалтаас хамаарч барилга нэг бүрийн болон нийтийн тусгай аврах хэрэгслээр тоноглогдоно.

19.9.Гал түймрээс хамгаалах техник, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл импортлох, экспортлох, үйлдвэрлэх, угсрах, ашиглах, худалдах, тээвэрлэх, засвар үйлчилгээ хийхэд онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан журмыг баримтална.

19.10.Гал түймрээс хамгаалах үйлчилгээ үзүүлэх төрийн бус байгууллагын ажилтан нь мэргэшүүлэх сургалтад хамрагдсан байна.

19.11.Энэ хуулийн 18.9-д заасан хуулийн этгээд мэргэшүүлэх сургалтад хамрагдсан байна.

20 дугаар зүйл.Галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичиг

20.1.Галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийг албан тушаалтан, иргэн үйл ажиллагаандаа удирдлага болгон дагаж мөрдөх үүрэгтэй.

20.2.Галын аюулгүй байдлын шаардлагыг тодорхойлсон стандартыг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагатай зөвшилцсөний үндсэн дээр Стандартчиллын Үндэсний зөвлөл батална.

20.3.Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичгийн нэгдсэн сантай байна.

20.4.Галын аюулгүй байдалтай холбоотой барилгын норм, нормативын баримт бичгийг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнтэй зөвшилцөж барилга, хот байгуулалтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн, салбарын галын аюулгүй байдлын дүрмийг холбогдох байгууллагатай зөвшилцөж онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага тус тус батална.

21 дүгээр зүйл.Барилга байгууламж, объектын зураг төсөл зохиох, хянахад галын аюулгүй байдлыг хангах шаардлага

21.1.Барилга байгууламж, объект шинээр барих, засварлах, хийц, бүтээцийг өөрчлөх, техник тоноглолыг шинэчлэх зураг төслийг зохиоход галын аюулгүй байдлын норм, нормативын шаардлагыг дагаж мөрдөнө.

21.2.Барилга байгууламж, үйлдвэрлэлийн технологийн үйл ажиллагааны зураг төсөл нь галын аюулгүй байдлын шаардлагад нийцэж байгаа эсэхэд эрх бүхий иргэн, хуулийн этгээдээр магадлал хийгдсэн байна. Эрх бүхий иргэн нь галын аюулгүйн техникийн мэргэшсэн болон зөвлөх инженер зэрэгтэй байна.

21.3.Галын аюулгүй байдлын шаардлагыг хангасан эсэх талаар магадлал хийгдээгүй зураг төслөөр барилга байгууламж барих, галын аюулгүй байдлын шаардлага хангаагүй барилга байгууламж ашиглахыг хориглоно.

21.4.Барилга байгууламжийн зургийн иж бүрдэл галын аюулгүй байдлын шаардлагыг тусгайлан тусгасан бие даасан бүлэгтэй байна.

21.5.Барилгын зураг төсөлд хийх галын аюулгүй байдлын магадлалыг энэ чиглэлээр мэргэшсэн, тусгай эрх бүхий иргэн, хуулийн этгээдээр гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлнэ.

21.6.Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага барилгын зураг төсөл, хийгдсэн магадлалд галын аюулгүй байдлын хяналт тавих эрхтэй.

22 дугаар зүйл.Бүтээгдэхүүнд тавих галын аюулгүй байдлын шаардлага

22.1.Галын аюултай бүтээгдэхүүний жагсаалт, ангилал, зэрэглэлийг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын саналыг үндэслэн Стандартчиллын Үндэсний зөвлөл

батална.

22.2.Галын аюултай бүтээгдэхүүн, гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмжийг улсын хилээр нэвтрүүлэх болон үйлдвэрлэх, борлуулах, тээвэрлэх, хадгалах, устгах журмыг Засгийн газар батална.

23 дугаар зүйл.Барилга байгууламжийг гал түймрээс хамгаалах,гал унтраах тоног төхөөрөмжид тавих шаардлага

23.1.Гал түймэр унтраах автомат болон галын дохиоллын тоног төхөөрөмжөөр тоноглох шаардлагатай барилга байгууламжийн жагсаалтыг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагатай зөвшилцөж барилгын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага барилгын норм, дүрмээр батална.

23.2.Барилга байгууламжийн гал түймрээс хамгаалах тусгай тоног төхөөрөмж, утаа зайлуулах, усан хангамж, зарлан мэдээлэх системд тавих шаардлагыг галын аюулгүй байдлын норм, нормативын баримт бичигт заасны дагуу мөрдөнө.

23.3.Гал түймэр унтраах, мэдээлэх, усан хангамж, утаа зайлуулах агааржуулалтын тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдалд байгууллагын хүсэлтээр эрх бүхий хуулийн этгээд дүгнэлт гаргана.

23.4.Хил, гаалийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь гал түймэр унтраах тусгай тоног төхөөрөмж, анхан шатны багаж хэрэгслийг улсын хилээр нэвтрүүлэхдээ онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын болон итгэмжлэгдсэн лабораторийн дүгнэлтийг үндэслэнэ.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

ГАЛ ТҮЙМРИЙН БҮРТГЭЛ, СУДАЛГАА, ШИНЖИЛГЭЭ

24 дүгээр зүйл.Гал түймрийн бүртгэл, судалгаа, шинжилгээ

24.1.Гал түймрийн тоо, учирсан хохирол, шалтгаан, нөхцөлийн талаар улсын хэмжээнд нэгдсэн бүртгэлтэй байна.

24.2.Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас гаргасан дүн мэдээ нь олон улсын болон дотоодын судалгааны байгууллагын судалгаа, шинжилгээний албан ёсны эх сурвалж болно.

24.3.Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь улсын хэмжээнд гарсан гал түймрийн бүртгэлд дүн шинжилгээ хийж, гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, улсын хяналт явуулах чиглэлийг тогтоож, бодлого боловсруулна.

24.4.Гал түймэр унтраах ангийн томилгоот бүрэлдэхүүн гал түймэр гарсан дуудлагаар зориулалтын автомашин, техник хэрэгсэлтэйгээр ангийн байрлалаас гарах тохиолдол бүрийг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын даргын баталсан журмын дагуу нэгдсэн бүртгэлд бүртгэнэ.

**ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ
БУСАД ЗҮЙЛ**

25 дугаар зүйл.Хууль зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

25.1.Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

25.2.Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

/Энэ зүйлийг 2015 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан/

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭНХБОЛД
